

—Com perceben els joves la monarquia? L'han assumida plenament? En desconfien?

—Un jove d'esquerres que s'interessa veritablement per la política contempla avui la monarquia com una situació real i no se'n preocupa gaire. Hi ha grupuscles que fan servir la monarquia pensant que això els pot aportar un capital polític que al meu parer no existeix. Si el rei actuara fora de les seues atribucions, sí que hi hauria una reacció popular, perquè aquest país no és monàrquic, i el rei ho sap. N'està convençut. Ell sap que la monarquia ha de cenyir-se al seu paper. L'endemà que la monarquia se n'excedís, es plantejaria el debat monarquia-república. Debatre-ho avui, però, és afegir complicacions a una situació que per a l'esquerra ja és prou complicada. L'esquerra està força desmantellada davant el neoliberalisme i no es recompondrà amb aquest tema.

—Les declaracions de la reina Sofia al llibre de Pilar Urbano no ajuden a crear aquest clima de calma de què parlem.

—Ho he dit en alguna ocasió: no entenc que la casa reial deixara que es publicara aquest llibre. Pilar Urbano és amiga meua, però el seu llibre és un colp a la monarquia.

—Quina opinió teniu del príncep hereu, Felip de Borbó?

—No en tinc cap, no el conec. Vam coincidir en unes conferències organitzades per la Universitat Autònoma de Madrid sobre líders polítics de la transició, vam dinar a la mateixa taula, però... Era molt discret.

—No parlava.

—Era tot el contrari que son pare, que parla per les butxaques. No tinc cap opinió formada sobre el príncep.

—La monarquia durarà prou perquè mane algun nét o néta del rei Joan Carles?

—No ho sé, no ho sé... No vull fer de profeta. És un tema molt difícil de pronosticar, depèn del comportament dels uns i dels altres i de l'evolució del món. Pense que el món camina cap a una mena de república universal. No puc aventurar-me, seria molt subjectiu.

Victor Maceda

“És un home de dretes de tota la vida i un fester de primera, res més!”

El senador Iñaki Anasagasti acaba de publicar 'Una monarquía protegida por la censura' (Akal), on parla sense embuts dels Borbó. Portaveu del PNB al Congrés del 1986 al 2004, Anasagasti va abandonar el seu respecte institucional a la monarquia amb motiu de la guerra de l'Iraq.

El títol del vostre llibre fa referència explícita a la censura. N'hi ha hagut, també, en la seua fase de gestació? L'editorial catalana que s'havia compromès a publicar-lo sembla que al final va estimar-se més no fer-ho...

—Em va indignar molt que el 2007 segrestaren la revista *El Jueves*, curiosament el mateix dia que al rei li regalaven el *Bribón* número 14. Era discutible si la portada de la revista era barroera o no ho era, però en una democràcia normal era del tot incomprendible que uns empresaris regalaren un iot al monarca, sense passar prèviament pel Tribunal de Comptes o el Patrimoni de l'Estat. Aleshores vaig comentar també que les vacances del cap d'estat duraven dos mesos, que era una família de ganduls, amb la polseguera que tot allò va aixecar. El setembre d'aquell any, sobretot a Catalunya, grups de joves van cremar diversos retrats del rei, hi havia debat a la universitat... A recer de tot açò, una senyora que parlava en nom d'una editorial catalana em va demanar una entrevista. La vaig rebre al meu despatx de Madrid, i va proposar-me de fer un llibre crític sobre el rei des de dins del sistema. Jo vaig contestar-li que sí, i vaig aprofitar els primers tres mesos del 2008, sense activitat parlamentària amb motiu de la campanya electoral, per redactar-lo. Al maig els el vaig enviar, van dir-me que els havia agradat molt i que el publicarien coincidint amb la fira de juny de l'any passat. Al cap d'uns dies em van trucar per dir-me que no podien, que hi havia problemes de programació... Vaig deduir que hi havia hagut alguna pressió. Sort del recentment desaparegut Javier Ortiz, que em va posar en contacte amb Akal-Foca, que sí que l'ha publicat.

—**Us esperàveu aquests obstacles?**

—Tenia clar que un llibre com aquest estaria envoltat de silenci i de desqualificacions a l'autor. El silenci dels grans mitjans és clamorós, no és normal que un senador escriga un llibre i ni tan sols aparega una notícia breu, ni que siga a l'ens públic, a RTVE... Tot plegat em confirma que el títol del llibre és ben escaient.

—**“Com a militar que sóc, m'agra-**

den les guerres”, us va respondre el monarca quan li vau demanar que intercedira davant José María Aznar, el 2003.

—Sí, va ser textual. Em va semblar obscè. Ens ho va dir a Felipe Alcaraz [IU] i a mi en un acte que vam tenir al Congrés. Jo li vaig contestar que enviara el seu fill a la guerra, però que no n'embarcaren aquells que la rebutjaven. L'article 63 de la constitució espanyola diu que “al rei correspon, prèvia autorització de les corts generals, declarar la guerra i fer la pau.” Que el modifiquen, si no! El rei no és garant de la constitució. Vaig fer un seguit de preguntes parlamentàries en què demanava per a què serveix la monarquia, si només per inaugurar exposicions, fires i instituts Cervantes pel món o què... Això pot fer-ho qualsevol espanyol, per torns. Aquest va ser el moment de la gran ruptura. En aquell moment, i atès el tancament d'Aznar de debatre sobre la guerra al Congrés, vaig proposar que tots els portaveus parlamentaris anàrem a la Sarsuela a fi de parlar amb el rei. Finalment, només hi va anar Zapatero, que ni tan sols va mostrar-se com a monàrquic o com a joancarlista, sinó com un vassall, un autèntic vassall. Zapatero em va assegurar que al rei li preocupava i molt, la guerra, però no era cert. Si haguera estat realment sensible, s'hi hauria mullat, com quan el rei Balduí a Bèlgica abdicà vint-i-quatre hores per no sancionar la llei de l'avortament. Aquell va fer alguna cosa. Aquest, ni això, i continuen aplaudint-lo!

—**Qui més s'assembla a Berlusconi és el rei Joan Carles, dieu. La societat italiana i l'espanyola són molt més semblants que no ens pensem, doncs?**

—Sí. Ací no entenem com pot ser que els italians voten un porc com Berlusconi, un personatge abjecte que controla els mitjans de comunicació, que és un lladre i que té una vida privada tan equivoca... Jo també entenc, però, que els italians es pregunten com podem mantenir un rei que té dos mesos de vacances, que ha tingut amants públiques, que caça óssos ebrís, un senyor que és un incult absolut i que no sap pronunciar un discurs com Déu mana, un senyor que és dels més rics d'Europa i que a una revista italiana va

aparèixer nuet al seu iot... És qui més s'assembla a Berlusconi, sens dubte.

—**També quant a la promiscuïtat?**

—Com a qualsevol Borbó, li agraden, i molt, les dones. El problema és que després, per Nadal, apareix amb el pessebre al darrere, bateja els néts, fan bodes religioses, etc. A Suècia, per cert, ara hi ha una campanya perquè la boda de la princesa la pague de la seua pecúnia i que no ho faça l'estat. Ací, no: ací, les bodes d'Elena, Cristina i Felip les hem pagades tots, de la nostra butxaca. Com que el matrimoni de la infanta Elena no ha durat gaire, almenys podrien retornar-nos els diners.

—**En època de crisi, i a diferència dels diputats i els senadors, la casa reial s'ha apujat el sou. Paral·lelament, però, no se sap del cert quina és la seua feina, si tenen un horari laboral...**

—Una persona em va dir que tenim el rei que millor encaixa en la personalitat dels espanyols: no entén gaire de política, no li agrada treballar, té bona planta, li agraden molt les dones, és bastant superficial... Si li agradara de debò la política, ens haguera organitzat més d'un sarau! Tot açò m'ho comentava una persona de la mateixa casa reial en un dinar en què el tenia al costat meu. Jo pense que, en una democràcia, el cap de l'estat ha de ser escollit per votació i no per procreació. A aquest, a més, el va posar Franco! Allò no fou una restauració monàrquica, sinó una instauració de la monarquia del règim. Aquest home viu protegit rere una columna de ferro i de manipulació, i en aquest sentit em preocupa especialment la posició del Partit Socialista: els grans líders del partit han d'estar pegant salts d'incomprensió a les seues tombes, es deuen preguntar com pot ser que els més grans cortesans i versallescs siguen els mateixos socialistes.

—**Comenteu que les enquestes sobre la monarquia estan molt influenciades pel tipus de preguntes que es fan. Quines plantejaríeu?**

—La principal, òbviament, ha de ser si la gent vol monarquia o república, però també caldria preguntar respecte a la primacia de l'home sobre la dona. En tot cas, jo crec que moltes d'aquestes preguntes el CIS les ha fetes, però les amaguen en benefici de la imatge

idíl·lica segons la qual la monarquia és la institució més valorada, amb un suport proper al cent per cent. Alguns sondeigs indiquen que més del quaranta per cent de la ciutadania hi està en contra. Jo preguntaria, per exemple, si és normal que un cap d'estat li diga a un altre: “¿Por qué no te callas?” en la primera ocasió en què improvisa un discurs de cinc paraules. Preguntaria si és lògic que el rei s'apuge el sou en temps de crisi, si a la gent li agrada que Bárbara Rey n'haja estat amant...

—**Parleu de bloqueig informatiu, però la veritat és que cada dia hi ha més paròdies basades en la monarquia espanyola, a moltes televisions. Això era impensable no fa gaire.**

—Sí, però això ho han sabut reconduir. Als programes del cor no deixen que s'informe de la monarquia. D'ençà de la crema d'efigies, hi ha més control des de la casa reial. Miren d'evitar, de totes passades, que la gent parli del rei en clau de mofa. Saben que, de motius, n'hi ha de sobres: només sentir-lo parlar, les ximpleries que diu quan no té un paper al davant... Només això ja dona per a fer set guions de programes d'humor.

—**És cert que el monarca té negocis petrolers?**

—Mai no ho ha desmentit. El que passa és que no se'l pot investigar. És l'únic dels vint-i-set caps d'estat de la Unió Europea que gaudeix d'aquest avantatge. Els negocis amb Javier de la Rosa, Prado i Ruiz Mateos són, però, ben evidents.

—**Molts d'ells han acabat com han acabat...**

—Sí, cosa que demostra l'olfacte d'aquest home. Ells buscaven la respectabilitat de la corona, li feien regals... Fins i tot un adepte al règim com Luis Herrero ha reconegut que Joan Carles va demanar diners al rei Fahd per pagar la campanya de la UCD de Suárez. A gent com Santiago Carrillo i Felipe González, però, no els ha importat que aquest impresentable estiga on és. Si no, no haguera durat ni mig segon.

—**Què hi ha, de la seua imparcialitat política? És cert que se sentia més proper a González que no a Aznar?**

—La Constitució li assigna el paper

d'arbitrar i moderar, i ell mai no ho fa. Nosaltres li ho vam demanar, quan Aznar estava immers en aquella campanya duríssima en contra del nacionalisme institucional segons la qual gairebé tots érem terroristes. No va fer res. Va dir-nos que el seu paper era no fer res, que ell no tenia res a fer. Doncs que modifiquen la constitució i el buiden de competències! Que la constitució diga que aquest senyor ha nascut per no fer res més que inaugurar exposicions. La Constitució és una gran mentida, i aquest senyor mai no ha tingut una sola acció de reconeixement envers les víctimes republicanes i els represaliats per Franco. És un home de dretes de tota la vida i un fester de primera, res més!

—**En ocasions sí que hi ha dit la seua. Respecte a Xabier Arzalluz, per exemple.**

—Sí, en una recepció va regalar-me un cigar i jo li vaig dir que no fumava però que gràcies, que li'l donaria a Arzalluz. De seguida em va dir que aleshores li'l deixara un moment, que hi posaria a dins una bomba...

—**Amb to burleta?**

—Amb aquella manera una mica desenfadada que el caracteritza. En adonar-se de la barbaritat que havia comès, la setmana següent va donar-me'n més, també per a Arzalluz. Allò no va tenir cap transcendència pública. Sí que va tenir-ne un acte celebrat al febrer passat, quan el rei va inaugurar

la biblioteca de Deusto. D'una banda hi havia Ibarretxe, i de l'altra, Patxi López i Antonio Basagoiti, i aleshores va dir a Patxi López: “A veure quan fas que aquest [per Ibarretxe] deixi de governar, que ja duu massa temps.” A continuació, Basagoiti va dir al rei: “A veure quan ajudeu aquest perquè traga aquests del govern...” Una ingerència increïble, perquè a Ibarretxe l'havia escollit la gent durant deu anys i al rei, només Franco, que almenys responia davant Déu i la història, mentre que aquest no respon davant ningú.

—**L'ombra del 23-F l'acompanyarà sempre?**

—A mi, Antonio Carro, que fou ministre de Presidència al primer govern sota la monarquia, va dir-me que el principal culpable del 23-F fou el rei, perquè li agradava molt frivoltzar amb els militars i parlar malament dels polítics. El 23-F no està contat. L'únic que podria fer-ho com cal és Sabino Fernández Campo [secretari general de la casa reial del 1977 al 1990 i cap de la mateixa casa d'aleshores ençà], i no ho farà mai. Ell sabrà per què.

—**S'esperava el rei Joan Carles aquest canvi d'actitud tan visible que heu tingut envers la monarquia? Vós sempre us heu caracteritzat per ser una persona bastant moderada.**

—No. No s'ho esperava. Ell pensa que tothom li ha de riure les gràcies. Com que tots els grans polítics espanyols ho han fet sempre, i alguns fins i tot arriben a agenollar-s'hi, es pensa que tots som iguals... I, per desgràcia, açò no anirà a menys, sinó tot al contrari. Hi haurà altres llibres i la gent jove es preguntarà per què han d'aguantar tot açò.

—**Encara us conviden a les recepcions de la Sarsuela?**

—En ocasions, sí, perquè presidesc la Comissió d'Afers Iberoamericans al Senat. Però ja no hi vaig mai. He complert la meua quota de sopars i compromisos oficials.

—**Acabem. Comenteu que la família reial espanyola us recorda la televisiva família Simpson. Queda clar qui és Homer, no?**

—He, he, he... Sí, és el pare, el gran pope.

Victor Maceda